N°. 2096.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 15 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 Maart.

Er is in de zitting van gisteren een einde gemaakt aan de diskussie over de inkwartieringswet, welke nu reeds drie volle dagen geduurd had. Er waren drie amendementen voor handen. Het eerste was dat der Regering, die een geheel nieuw artikel achter art. 3 voorstelt. Daarbij werd het systeem, dat de militaire magt, ook ten tijde van vrede, zonder de burgerlijke kan handelen, ongeschonden gelaten; men trachtte slechts door middel van eene verpligte kennisgeving der burgemeesters aan de Gedeputeerde Staten een waarborg te zoeken tegen 't misbruik, dat door de militaire magt van hare bevoegdheid kan worden gemaakt. Het was allezins onvoldoende en schijnt niet zeer in aanmerking te zijn gekomen, al heeft de heer van Lennep herhaaldelijk beproefd daarop door eene motie van orde de aandacht te vestigen. De motie van orde werd met 34 tegen 10 stemmen verworpen.

Het tweede amendement was dat van den heer Wintgens. Hij stelde als amendement voor bij art. 1 eene nieuwe alinea te voegen, van den volgenden inhoud: Bij de reglementen, bepalende op welken voet schadeloosstelling wordt verleend wegens de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten en leverantien bovendien, worden tevens aangewezen de personen, welke daarvan zullen zijn vrijgesteld en voorschriften gegeven, opdat de last in de gemeenten gelijkmatig worde gedragen en niet worde gelegd op de inwoners. De heer Wintgens lichtte dit amendement toe, dat daartoe strekt, om de verpligting tot regeling bij de reglementen te gronden in de wet en vast te stellen, op welke grondslagen die reglementen zullen berusten.

Dit amendement kwam veel meer in aanmerking, omdat het, met behoud van het stelsel der Regering, bij de wet ook de verpligting oplegde, om voor sommige belangen door reglementen te waken.

Het derde amendement was door den heer de Brauw voorgesteld. Hij biedt een nieuw art. 1 aan, dat luidt als volgt:

„Geene inkwartiering heeft bij ingezetenen plaats; geen transporten en leverancien worden van hen gevorderd, wanneer op andere wijze daarin kan worden voorzien. De last der inkwartiering en van het onderhoud van het krijgsvolk worde in de gemeenten gelijkelijk over de ingezetenen verdeeld. Van dien last worden verschoond zoodanige huizen, waar gevaarlijke zieken of waar kraamvrouwen zijn, alsmede waar zich een lijk bevindt. Huizen alleen door vrouwen bewoond, of door vrouwen met minderjarige kinderen, kunnen mede worden verschoond. Plaatselijke verordeningen bepalen regels voor de gelijke verdeeling van den last en de wijze waarop van de gevallen van uitzondering moet blijken. Waar zulks mogelijk is, bepalen zij tevens de voorwaarden, waarop de ingezetenen, die het verlangen, de bij hen ingekwartierde militairen zullen kunnen uitbesteden."

Door dat art. 1 van den heer de Brauw wordt het geheele systeem der Regering afgebroken, en niet zonder reden zeide de heer Thorbecke, dat het voorstel van den heer de Brauw belangrijker schijnt dan de geheele wet.

Daarover ontstaat eene langdurige, wijdloopige beraadslaging, of liever woordenwisseling, waaraan de beide ministers druk deel nemen. Met het tweede amendement zou de Regering, behoudens eene kleine wijziging, die de heer Wintgens toegeeft, zich kunnen vereenigen. Maar het derde wordt met hand en tand bestreden. Vruchteloos. De Kamer heeft het voorstel van den heer de Brauw aangenomen met 39 tegen 26 stemmen. Er bleef toen niets overig dan het geheele ontwerp in te trekken, waartoe de Regering dan ook onmiddellijk overging.

Wij begrijpen niet, hoe de Regering zich heeft kunnen verblinden om te kunnen meenen, dat in Nederland het stelsel zou kunnen worden ingevoerd, dat ten tijde van vrede, de militaire magt de troepen die in marsch zijn, zou kunnen inkwartieren waar zij goedvindt, opeischen wat haar aanstaat, zonder medewerking der burgerlijke magt, en in sommige gevallen, niet alleen zonder schadevergoeding, maar daarenboven met verpligting van bij te betalen wat te kort zou kunnen schieten, als het door de militaire magt onteigende voorwerp publiek verkocht worden en niet opbrengen zou de waarde der onkosten, door de militaire magt ten behoeve daarvan gemaakt. Dat een minister van Oorlog daarin geen bezwaar ziet, zal minder verwonderen; maar dat de minister van Justitie zijne welbespraaktheid daaraan besteedt, dat mag teregt bevreemden. De Kamer heeft intusschen wel gedaan met zich tegen dergelijk systeem te verzetten.

De *Nederlander* gaat voort de organizatie der openbare gemengde school te bespreken. Hij schijnt heuschelijk te meenen, dat wij niet vatten waar de diskussie eigentlijk over loopt: wij kunnen hem de geruststellende verzekering geven, dat wij geen oogenblik uit het oog verloren hebben, welke de quæstie is, waarover sinds jaar en dag gehandeld wordt in zijne kolommen: „de inrigting der openbare school, *waar die gemengd is*."

Niets leerrijkers, dan wat de *Nederlander*, in zijn voorlaatste Nommer, schrijft over de inrigting dier openbare gemengde school. Geen proselytismus, geen zijdelingsche invloed mogen zich daar geldend maken; desniettemin moet zij echter, volgens den *Nederlander*, dienstbaar gemaakt worden aan de Dordtsch-gereformeerde gezindte.

„*De Tijd* wil, dus schrijft hij, op de *openbare gemengde school*, of dat er zij een eigen Godsdienstig en historisch onderwijs voor elke gezindheid," [dat is niet juist; wij hebben geen bepaald verlangen uitgesproken, maar eenige onderscheidingen aan den *Nederlander* in overweging gegeven;] „of, dat ook niet in afzonderlijke uren onderrigt in den Bijbel en in de Volkshistorie aan Protestantsche [illegible]

„Het eerste is ondenkbaar.

„Het tweede is de *Godsdienstelooze* school."

Aldus de *Nederlander*. En ondenkbaar is het dienvolgens, dat van de openbare gemengde school, die van den, geen onderscheid tusschen de verschillende godsdienstige gezindten kennenden, Staat afhankelijk is en die door aller geldelijke bijdragen in stand wordt gehouden, alle bevoorregtiging ter gunste van eene enkele gezindte geweerd wordt; ondenkbaar is het, dat, overeenkomstig het aan allen verzekerde gelijke regt, alle kinderen, in het schoolgebouw, godsdienstig en historiesch onderwijs erlangen. Zoo zegt de *Nederlander*. Door de wet van 1806, wordt echter daardoor ook het bedoelde onderwijs „ondenkbaar" genoemd? Het tegendeel is evident. Wat toch zegt zij in haar 23e art.? Het volgende: „Terwijl vastgesteld wordt het nemen van maatregelen om de Schoolkinderen van het Onderwijs in het Leerstellige van het Kerkgenootschap, waartoe zij behooren, GEENSZINS verstoken te doen blijven, zal het geven van dit Onderwijs niet geschieden door den Schoolmeester." Hier wordt derhalve in beginsel aangenomen, wat den *Nederlander* „ondenkbaar" toeschijnt!

Wat echter, volgens hem, wel denkbaar is, wat zelfs, in de openbare gemengde school, onvermijdelijk is, is, dat er zorg worde gedragen voor een speciaal onderrigt ten bate van protestantsche kinderen, namelijk voor het onderrigt in den Bijbel en in eene voor hen opzettelijk en op eigenaardige wijze gearrangeerde Volkshistorie. Is dat speciale, hun-alleen gegunde, onderrigt met de Grondwet in strijd; wordt het ten stelligste verboden door de gansche, op het stuk van onderwijs nog heerschende, wetgeving; is het onuitvoerlijk, zonder een, niet te verwezenlijken, privilegie daar te stellen en zonder voor den katholieken onderwijzer den toegang tot de openbare gemengde school af te sluiten — het doet niets ter zake. Dat speciale onderwijs moet en zal, in de openbare gemengde school, aan de protestantsche kinderen gegeven worden; want — zonder dat, zou de openbare gemengde school eene „Godsdienstelooze" school zijn. 't Is, inderdaad, aardig gevonden!

Wat daaruit intusschen op te maken, wat aangaat het begrip, dat de *Nederlander* zich van de „*Godsdienstelooze*" school gevormd heeft? 't Is niet moeijelijk te raden. De godsdienstelooze school zal, naar zijne opvatting, die school zijn, waar niet, al zou dit slechts kunnen geschieden met miskenning van anderer regten, aan de protestantsche kinderen onderrigt in den Bijbel en in de Volkshistorie gegeven wordt. Wat, in de openbare gemengde school, van de katholieke kinderen zal te regt komen, het is den *Nederlander* totaal onverschillig; zij hebben zich te vergenoegen met louter burgerlijk maatschappelijk onderwijs en mogen nog blijde zijn, dat hun dat ten minste, in dezen gelijkberegtigden Staat, voor hun goed geld gegund wordt. Aan de opvoeding van het protestantsche kind — ziedaar, waar men zich slechts aan gelegen moet laten zijn; ziedaar, waar men, bij de inrigting der openbare gemengde school, slechts op te letten heeft: de *christelijk-historische* interpretatie van het gelijke regt brengt dat zoo mede.

Wij kunnen den *Nederlander* niet voorspellen, dat deze weinig voorzigtige interpretatie hem veel voordeels zal aanbrengen.

Daar is eene allerbitterste ironie in de navolgende regelen uit de *Deutsche Volkshalle*. Er blijkt overtuigend uit, in welke mate Frankrijk en Engeland op dit oogenblik het overige Westersche Europa overheerschen. Zij hebben het in hunne hand, het hangt van hen af, of Duitschland, en welke andere kleinere mogendheden nog daarbij, al dan niet neutraal blijven. Is dit overwigt niet zorgwekkend? Niet zorgwekkend ook voor ons, wanneer de geruchten, waaraan onlangs de *Amsterdamsche Courant* ruchtbaarheid heeft gegeven, niet uit de lucht gegrepen zijn en wanneer het waar is, dat een aanzoek, als dat, waarvan zij het eerst gewaagd heeft, aan onze Regering gedaan is?

Intusschen leze en overwege men het volgende uit de *Deutsche Volkshalle*:

„Als wij de eigenlijke hoofdgedachte navorschen, waar- [illegible] ten leidt, dan meenen wij dat ze aldus luidt: Vrede, vrede tot elken prijs. Maar wat het ergste is, men heeft zich, bij die moedige operatieplannen derwijze in de kaart laten kijken, dat de andere mogendheden ze even goed, misschien iets beter kennen, dan de beramers-zelven.

„In het eerste tijdperk van de Oostersche quæstie wendden de Duitsche groote mogendheden alle pogingen aan, om eene eventueele uitbarsting van den oorlog te beletten. Een zeer lofwaardig christelijk oogmerk; maar de gevolgen hebben bewezen, dat men zich in de middelen bedrogen had. Men ontwierp nota's, met den vurigen wensch, dat zij zouden aangenomen worden; maar ten gevolge van een zeker niet te noemen gevoel liet men na, de aanneming der nota's krachtdadig en met de *Ultima ratio regum* te ondersteunen. De vrede werd onmogelijk, wijl men te vredesgezind was.

„In het tweede tijdperk zeiden de Duitsche mogendheden: welnu, als gij overigens dan volstrektelijk oorlog wilt voeren, bevecht dan elkander; wij echter willen in allen gevalle onzijdig blijven. Er waren werkelijk lieden, die reeds van den beginne aan beweerden, dat, onzijdig bij eene quæstie te blijven die de wereld betrof, eenvoudig onmogelijk was. Mogelijk of onmogelijk, zeide men daarop, wij willen neutraal blijven, en wij zijn zeer sterk. Ook Engeland en Frankrijk, zeiden: Gij moet en zult neutraal blijven; 't is noodzakelijk en *wij begeeren het*, enz.

„Nu kwam het derde tijdperk. Wij hebben ons bedacht, zeiden de Westersche mogendheden; wij hebben ons overtuigd dat gij niet onzijdig blijven moogt, maar u met ons in den oorlog moet aansluiten. Als gij van de onzijdigheid, van het onmogelijke, afziet en onze bondgenooten wordt, dan zullen wij u, ter belooning, de Rijnprovincien laten, Lombardije niet in opstand brengen en uwe zeehavens in de Adriatische en Oostzee niet beschieten. Blijft gij echter onzijdig, dan verklaren wij u den oorlog en zullen de revolutie doen opspelen.

„Men ziet, de Duitsche mogendheden, van wie de beslissing afhangt (?!), hebben tot hiertoe weinig geluk gehad. Vooreerst, ten aanzien van den vrede overwonnen, zijn zij ook later ten aanzien der onzijdigheid geslagen. Wat is er nu? Thans blijft eene keuze over tusschen een oorlog tegen Rusland met de Westersche mogendheden, of omgekeerd met Rusland tegen de Westersche mogendheden. Met de beslissing, die „slechts van ons afhing" en met „de onzijdigheid, die wij ons in allen gevalle voorbehielden," hebben wij mitsdien niet veel geluk gehad. De Westersche mogendheden hebben ons reeds dadelijk in de kaarten gekeken; zij hebben ontdekt, hoe men ons moest aantasten en men ons met het niet te

[illegible] gevoel, dat ons de oorlog en de revolutie inboezemde, tot alles kon dwingen, zelfs tot den oorlog. Inderdaad, onze vredesgezindheid heeft ons den oorlog gebragt; en mogten slechts Elihu Burritt's in de kabinetten zitting hebben, de Westersche mogendheden hebben een probaat middel, om de vredestheorien er van als zeepbellen te doen vervliegen. Oostenrijk schijnt in dien heilloozen tweestrijd bereids eene partij gekozen te hebben. Als er eenmaal een keuze gedaan moet worden, dus zegt het, dan wil ik liever Rusland tot vijand, dan Engeland, Frankrijk en de revolutie.

. . . .

»Wat Pruissen betreft, het schijnt nog geene partij gekozen te hebben. De heer von Manteuffel schijnt zich nog eenige weken te willen bedenken, alvorens in het welbegrepen belang van Pruissen eene vrije beslissing te kunnen uitbrengen. Goed! Wat ons betreft, wij hebben ons voorlang onderworpen. Van het oogenblik, dat zich zekere verschijnselen voordoen, herkennen wij de ziekte en vleijen ons niet meer dat ze zal kunnen worden afgewend.

. . . .

»Zoo veel is zeker dat Duitschland zeer krank is, en het zal ons niet verwonderen als het ten gevolge der Oostersche quaestie te gronde gaat of ten minste er door in eene krisis geraakt, die misschien langer duren zal dan het leven der meeste menschen!"

Z. M. heeft benoemd, tot plaatsverv. kantonregters: te Goor A. van Hoytema; te Zaandam Mr. W. B. Westerman; te Wychen Mr. C. J. van Waterschoot van der Gracht; tot kantonr. te Noordwijk Mr. H. W. de Graaf.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 13 Maart.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot vordering van inkwartiering, onderhoud van krijgsvolk, transporten en leverantien voor 's Konings legers of vestingen en op den doortogt van troepen in tijd van vrede voortgezet en geëindigd.

Na eene lange beraadslaging over art. 1 en de daarop voorgestelde amendementen, aan welke deel genomen hebben de heeren Wintgens, van der Brugghen, Thorbecke, van Goltstein, de Man, de Brauw, van Nispen van Sevenaer, Storm van 's Gravesande, Groen van Prinsterer, Godefroi, en de Ministers van Justitie en van Oorlog is het amendement van den heer de Brauw als van de wijdste strekking het eerst in stemming gebragt en met 39 tegen 26 stemmen aangenomen, na welke stemming de Minister van Justitie verklaard heeft namens de Regering het wets-ontwerp in te trekken.

Tegen het amendement van den heer de Brauw hebben gestemd de heeren van Heiden Reinestein, Storm van 's Gravesande, van Goltstein, van Bosse, Wintgens, van der Brugghen, Taets van Amerongen, van Lennep, van Foreest, Schimmelpenninck van der Oije, van Eck, de Kempenaer, Sichterman Domburg, Rochussen, Bieruma Oosting, de Man, Schimmelpenninck, van Franck, Hoekwater, Baud, Gevers van Endegeest, van Deinse, Rijk, Stolte, Donker en de Voorzitter.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp strekkende tot het brengen van eenige veranderingen in de straffen voor misdrijven door het krijgsvolk te water gepleegd.

De Kamer heeft bepaald: 1°. dat de beraadslagingen over de wets-ontwerpen tot naturalisatie van W. J. Driessen en zeven anderen, en van C. Hill en zeven anderen, waaromtrent heden de eindverslagen zijn uitgebragt, nader zullen worden bepaald;

2°. dat omtrent de konklusien der verslagen heden uitgebragt op

a. de publikatie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië omtrent den invoer van buskruid enz. op Sumatra;

b. de publikatie van denzelfden Gouverneur-Generaal omtrent den uitvoer van goud en zilver uit Nederlandsch Indie; en

c. de overeenkomst tusschen Nederland en Hessen gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners;

in eene eerstvolgende vergadering zal worden beslist.

Zitting van Dingsdag 14 Maart.

Heden zijn verscheidene ontwerpen aangenomen, waaronder dat wegens de amortizatie der schuld. Zaturdag diskussie over de opheffing der paardenposterij.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Maart. De *Moniteur* geeft de zamenstelling op der kaders bestemd voor de Oostersche expeditie; men merkt er de namen op van de uitstekendste officieren van het Fransche leger.

— De prins van Hohenzollern-Sigmaringen, buitengewoon gezant van den Koning van Pruissen is Zaturdag te Parijs aangekomen. Men verliest zich in velerlei gissingen betreffende het doel zijner zending.

— De Keizer heeft den prins van Chimay benoemd tot grootkruis van het legioen van eer.

— De hertog van Saksen-Coburg-Gotha heeft gisteren avond Parijs verlaten. Hij begeeft zich over Brussel naar Duitschland. De hertog, die gedurende zijn verblijf alhier, het vertrouwen en de genegenheid des Keizers gewonnen heeft, neemt, zoo zegt de *Moniteur*, de achting van allen mede, met welke hij in aanraking is geweest.

— Volgens de *Patrie* heeft de admiraliteit van Zweden, met het oog op de gebeurtenissen die staan te volgen, eene gedetailleerde instruktie verzonden aan alle kommandanten der zeehavens, en desgelijks eene speciale instruktie aan de gouverneurs van Stockholm en andere meer of min voorname steden.

Men verzekert dat deze dokumenten, in overeenstemming met de politieke gedragslijn door Zweden gevolgd, zeer naar den zin zijn van de vertegenwoordigers der Westersche mogendheden.

— De *Moniteur de la Flotte* deelt eenige bijzonderheden mede omtrent de Russische zeemagt in de Oostzee. Deze bestaat uit 27 schepen, waarvan 18 fregatten en 5 schepen van minderen rang. Zij is verdeeld in 3 divisien, elk van 9 schepen, waarvan zich op dit oogenblik eene te Cronstadt bevindt, onder den vice-admiraal Lütke, de tweede te Reval, onder den vice-admiraal Jedantschin II, en de derde te Helsingfors, onder den generaal-majoor Schraunn en den schout-bij-nacht Baldz. Men zegt, dat deze van 27 schepen slechts 18 in staat zijn in geregelde slagorde te strijden; de overigen zijn in slechten toestand en kunnen slechts als drijvende batterijen gebezigd worden.

— Men schrijft uit Acoste aan den *Courrier des Alpes*:

»Nog altijd blijven er zeven priesters in de gevangenis. Reeds zijn er ongeveer twee maanden verloopen, zonder dat men zich over hen heeft bekommerd. Onlangs heeft de regter van instruktie zich naar Bard begeven, om eenige hunner voor de tweede maal te ondervragen. Twee of drie zijn alleen gedetineerd wegens *vijandige gezindheid jegens het gouvernement.*

Onze liberalen geloofden de geestelijken te verlagen door ze te vervolgen, maar de uitslag is geweest, dat zij meer dan ooit in de genegenheid en achting der bevolking deelen. De liberalen zijn zeer ontevreden over dien uitslag hunner pogingen. Nog altijd zijn er 110 landlieden gedetineerd.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Maart. In de zitting van het Hoogerhuis heeft graaf Shaftesbury, de bekende dweepzieke hoofdman van het »Evangeliesch verbond", 'twelk zoo veel onheil sticht in Italië en overal waar het zijne revolutionnaire netten uitspreidt, eene interpellatie gerigt aan het gouvernement om inlichtingen aangaande den toestand der Christenen in Turkije, ten einde te kunnen aantoonen, dat de zinsnede voorkomende in het Russische manifest en inhoudende eene beschuldiging van te heulen met de vijanden des Christendoms, geheel bezijden de waarheid was. De graaf heeft vervolgens dit thema tot het onderwerp genomen van een dier dwaze redevoeringen, waarin hij zoo zeer uitmunt, en waarvan het Engelsche parlement van tijd tot tijd de voorbeelden oplevert. Hij verklaarde dat hij zich wilde verbinden te bewijzen, dat Turkije in den laatsten tijd alles gedaan heeft om den vooruitgang van het Protestantsche Cristendom te bevorderen, terwijl Rusland door de geheele wereld dien vooruitgang met alle magt bestreden heeft. Rusland's streven was alleen vergrooting van grondgebied en absolute heerschappij; in den geheelen loop der onderhandelingen heeft het geen spoor van opregtheid aan den dag gelegd, en al ware des sprekers vriend, de sekretaris van buitenl. zaken een engel des lichts geweest, dan had hij het geschil geen gunstiger wending kunnen geven dan hij nu gedaan heeft, en zijne depêches verstrekten niet alleen der Regering, maar ook der letterkunde van Engeland tot eer. Spreker verklaarde, dat hij noch voor de Russen, noch voor de Turken eenige partijdige sympathie gevoelde. Hij wenschte de Russen aan gene zijde van Archangel en de Turken aan gene zijde van den Euphraat te zien, doch wanneer hij kiezen moest, dan zoude hij in het belang van beschaving en humaniteit, de Turksche heerschappij verre boven de Russische verkiezen. Hij ontkende wel niet, dat zelfs in de laatste twintig jaren, van tijd tot tijd sporen van Muselmansche bigotterie zich hebben vertoond, doch dit was meer lokaal en niet van een algemeenen aard en het is eene waarheid, dat men de aartsvijanden van het Christendom in die gewesten niet onder de Turken, maar onder de Christenen moet zoeken.

De Christelijke agenten van de Grieksche geestelijkheid zijn de oorzaak geweest van de meeste gevangennemingen en afpersingen, die hebben plaats gevonden; want de Grieksche Clerus is slechts bedacht op de onderdrukking der leeken. Om ter zake te komen, zoo moet hij het vóór alles in de Turken roemen, dat sedert 20 jaren de H. Schrift aldaar ongelooflijk veel verspreid is geworden, en niemand, welke ook zijne individueele beschouwing omtrent het gezag des Bijbels moge zijn, kan het ontkennen, dat de Bijbel overal beschaving en vrijheid heeft bevorderd. Volgens het berigt van den heer Layard, zijn er thans meer dan veertig Turksche steden en dorpen met afzonderlijke Protestantsche gemeenten en in Konstantinopel alleen 14 Protestantsche scholen. Tengevolge daarvan klimt de beschaving onder de Grieken, en het streven vooral der leeken, om zich aan de slavernij der geestelijken te onttrekken, neemt sterk toe. Deze vooruitgang heeft men te danken aan het liberalismus der Turksche regering. Te Konstantinopel, Bukarest en in andere steden bestaan drukkerijen, waar de Bijbel in alle Oostersche talen, ook in de Turksche gedrukt wordt. In Rusland daarentegen is het op strenge straffen verboden een enkel exemplaar van den Bijbel in het Russisch te drukken.

Het moderne Rusland telt onder zijne bevolking 2,000,000 Israëlieten, maar laat toch geen enkel exemplaar van den Bijbel in het Hebreeuwsch over de grenzen. Aan vreemde zendelingen is in Rusland zelfs de bekeering der heidenen verboden. Ten bewijze voert spreker de vervolging en verdrukking aan van de Moravische broeders, van de Schotsche en Engelsche zendelingen, die door keizer Alexander geduld, door keizer Nikolaas verbannen werden. Eene geheel tegenovergestelde staatkunde volgt Turkije; de beweegredenen gaan hem niet aan, hij let slechts op de resultaten. Ter karakterisering van de middelen, die de Russische consuls aanwenden om de Grieksche geestelijkheid in haren strijd tegen beschaving en vooruitgang te ondersteunen, citeert spreker depêches en brieven van sir S. Canning, den consul Wood, Mr. Wellesley en zelfs van lord Aberdeen; verder het door lord Cowley bewerkte Turksche tolerantie-edikt, en als een tegenhanger daarvan een officieel berigt omtrent de ontzettende vervolgingen der Armenische kerk in Rusland in 1846, en eindelijk het eervolle getuigenis van den Amerikaan D. Wight, in Mei 1846, van de edele philanthropie van sir S. Canning en van diens werkdadige sympathie voor de vervolgden van alle geloofsbelijdenissen.

Het Turksche tolerantie-edikt ter gunste der Protestanten, hetwelk sir S. Canning erlangd heeft en waardoor hij de emancipatie der Christenen van het zedelijk juk van Rusland had voorbereid, — daarin ligt onder anderen de grond van de aanvallende politiek van Rusland. Keizer Nicolaas is bevreesd voor de wedergeboorte van Turkije, hij vreest dat hem zijn buit zal ontsnappen, en dat een licht in Turkije zal opgaan, dat hij buiten magte is uit te dooven. Door het aannemen der Menchikoffsche nota zou de sultan met éénen slag den gezegenden arbeid van twintig jaren omver geworpen hebben. Van daar de keizerlijke haat en de Nesselrodensche beleedigingen jegens sir S. Canning. Een geheel ander, een veel humaner man is keizer Alexander geweest; deze heeft Gods woord geëerbiedigd en de verkondiging er van ondersteund, zoo als kan blijken uit de stichting van het bijbelgenootschap te Moskou; want eerst sedert 1826 was de honigdauw van keizerlijke ukases op het zaad van verlichting en humaniteit in Rusland gevallen. Daar de vrijzinnigheid des sultans de eigenlijke oorzaak van den Russischen kruistogt is, daar de Westersche mogendheden niet uit hebzucht, heerschzucht of hoogmoed naar het zwaard grijpen, maar alleen voor het goede regt van alle natien en de heiligste goederen der menschheid, ten strijde trekken, kan niemand over den uitslag bekommerd zijn, want de Almagtige zal het gebed der verdrukten verhooren en de wapenen zegenen van hen, die voor regt en vrijheid strijden.

Lord Clarendon treedt alsnu op, ten eerste om de overlegging der gevraagde acten toe te zeggen en vervolgens om zijnen edelen vriend voor zijne belangwekkende uiteenzetting van den Turksch-Russischen strijd te danken. Lord Shaftesbury, zelf een godsdienstig menschenvriend, doch geen vriend van louter vroomheid in naam, heeft het Russische manifest met juiste bewoordingen genoemd. Rusland heeft getracht aan den oorlog een godsdienstig karakter te geven; een godsdienstoorlog prikkelt evenwel de slechtste hartstogten der menschelijke natuur tot razernij aan. Gelukkiger wijze kan men de poging als mislukt beschouwen, want zelfs in Rusland zal elk halfbeschaafde de ledigheid, zwakheid en gemaaktheid van het manifest opmerken, waarin geene enkele daadzaak wordt aangevoerd, om aan te toonen, dat de Grieken de Russische bescherming behoeven. Ten slotte herhaalt hij de verzekering dat de vier mogendheden vast besloten hebben op de invoering van de hervormingen, die voor het welzijn der Christenen noodzakelijk schijnen, te blijven staan, terwijl zij de overtuigingen koesteren, dat zij op die wijze de onafhankelijkheid des sultans het zekerste zullen bevestigen.

Graaf Grey kan de aangevoerde depêches van lord Stratford zijnen bijval niet onthouden, doch gelooft evenwel, dat de verdraagzaamheid der Turken uit hunne gelijkmatige verachting van alle Christelijke gezindheden ontspruit; in hunne oogen is elk Christen een hond, en hunne tolerantie bestaat daarin, dat het de eene hond niet meer ter harte gaat dan een ander. Het was niet verstandig, maar door eene 400-jarige verdrukking begrijpelijk, dat de Turksche Christenen zich tot de werktuigen van Rusland maken en hij hoopt, dat Engeland, ingeval van een inwendigen krijg tusschen Grieken en Turken, niet met de wapenen tusschen beiden zal treden om de Grieken onder het juk van den sultan terug te brengen. Hij betreurt het dat men den *status quo* niet tot elken prijs heeft bewaard, want de oorlog leidt op een weg, waarvan de moeijelijkheden ter naauwernood gegist worden, en dwingt Engeland tot bemiddeling tusschen vijandige rassen en tot mederegering over talrijke volksstammen, zonder aan Engeland de middelen tot die regering te geven. Lord Ellenborough waarschuwt in gelijken zin voor het overnemen van hetzelfde pro-

Protektoraat over de Christenen, dat men Rusland met regt strijdig maakt.

— De *Times* laat zich in zeer scherpe bewoordingen uit over de houding van Pruissen, en zegt onder anderen:

»Wij herinneren ons niet dat ooit een Staat, welke men nog wel de eer wil gunnen van plaats te nemen onder de groote mogendheden, zich onwaardiger heeft gedragen. De Koning van Pruissen, die zich op den loer heeft gelegd om af te wachten welken kant hij kiezen zal in de twee groote belangen, die thans de wereld verdeelen, verdient de verachting en de vijandschap der beide oorlogvoerende partijen. Wij zeggen niets van het volk van Pruissen en van Duitschland, want het zal zelf beslissen hoe men eene staatkunde moet noemen, en door welke de naam van zijn gouvernement in Europa tot een spreekwoord zal worden."

— De *Times* beantwoordt volgenderwijs het door het St.-Petersburgsche dagblad gepubliceerde artikel, ter zake van de door Lord John Russell in het Huis der Gemeenten, den 17 Februarij uitgesprokene rede:

»Het Russische gouvernement meent te moeten verklaren dat, welke ook de reden mogt zijn van het wantrouwen der overige mogendheden, het Engelsche ministerie geene reden had omtrent de bedoelingen van Rusland eenigen twijfel te voeden, wijl in een ander tijdstip vóór de zending van Prins Menchikoff, Keizer Nikolaas in regtstreeksche onderhandeling was geweest met de koningin van Engeland en hare ministers, ten einde eene wederzijdsche overeenkomst te treffen, ingeval het Ottomanische rijk iets noodlottigs mogt overkomen. Wij vernemen eindelijk dat gedurende de korte administratie van Lord John Russel aan het *Foreign-office*, en wel in Januarij 1853, Sir Hamilton Seymour door den Keizer werd uitgenoodigd en door zijn eigen gouvernement, om met den Keizer te dier zake een bijzonder en uitvoerig onderhoud uit te lokken.

»Het gevolg er van was eene briefwisseling zonder eenig officieel karakter, waarvan het geheim voor den Keizer niet alleen belangrijk was, maar dat in vertrouwvolle woorden, de bedoelingen van het Petersburger hof, betreffende eene aanstaande ontbinding van het Ottomanische rijk openbaarde. Wij geven die feiten als stellig. 't Is niet van heden dat wij weten, dat keizer Nikolaas, alvorens tot die buitengewone onderhandelingen over te gaan, getracht had bij verschillende gelegenheden en onder verschillende vormen, (zelfs) al de Europeesche hoven te verleiden door het lokaas van den buit dien Turkije aanbood.

Reeds tijdens zijn bezoek in Engeland had hij dezelfde taal gevoerd, en 't is mogelijk dat hij in den loop van den vorigen winter, in meer bijzonderheden is getreden. Maar welk antwoord ontving hij, toen hij Lord John Russell polste nopens eene eventueele verdeeling van Turkije? Wij durven als stellig verzekeren, dat het Engelsch gouvernement hem met verontwaardiging afwees. Men zeide hem, bedriegen wij ons niet grootelijks, dat Engeland, onder welken vorm ook, geen voorstel hoegenaamd kon aannemen, dat de ontleding deed vermoeden van een rijk, dat wij ons verbonden hadden voortdurend te eerbiedigen en de onschendbaarheid er van te beschermen; dat het Britsch gouvernement krachtdadig zich verzette tegen elke verandering van het *statu quo* van Turkije, als tegen eene bron van moeijelijkheden en gevaren voor de wereld, en dat, wijl die mededeeling in vriendschappelijken geest was gedaan, Engeland nadrukkelijk den Keizer van Rusland vermaande, zich ganschelijk en nauwgezet in de Turksche zaken te onthouden van elke tusschenkomst, die eene onvermijdelijke oorzaak van gevaren voor de wereld zijn zou.

»Wijl die mededeelingen van geheel konfidentieelen aard waren geweest, voor en geheel vreemd aan de quaestie der heilige plaatsen, zoowel als aan de zending van prins Menschikoff, schijnt het gouvernement geoordeeld te hebben, dat ze niet een degelijk deel uitmaakten van de onlangs aan het Parlement geopenbaarde korrespondentie, en zij slechts eene geheel andere zaak daarstelden. De door het Russische gouvernement gedane uitnoodiging, ontneemt ons elken twijfel omtrent dat punt. Het antwoord van Lord John Russell zal hem ongetwijfeld eer verwerven en schoon 't in vredestijd niet betamelijk zou zijn geweest de eischen blootgelegd die Rusland vaak heeft in 't daglicht te stellen, onze tegenwoordige betrekkingen zullen waarschijnlijk niet te lijden hebben door eene openbaarmaking, welke Rusland zelf heeft uitgelokt, en wij vertrouwen dat de geheele korrespondentie onverwijld zal worden publiek gemaakt."

— Van het ministerie van buitenlandsche zaken te Londen, is onder dagteekening van 16 Febr. jl., uitgegaan het volgende antwoord op een vertoog van Britsche kooplieden te Riga:

De graaf van Clarendon heeft in overweging genomen uwe depêche van den 26sten der vorige maand, inhoudende afschrift van eenen brief van den Britschen konsul te Riga, waarbij inlichting wordt verlangd aangaande de wijze, hoedanig, ingeval van oorlog, Britsche kruisers zich zullen gedragen jegens bona fide Britsch eigendom, afkomstig uit Rusland en ingeladen aan boord van neutrale schepen.

Ik heb in last u te berigten, dat de bedoelde goederen, voortbrengselen van Rusland zijnde en van daar uitgevoerd wordende door en voor rekening van een Britsch koopman, wonende en handel drijvende in dat land, alhoewel gekocht vóór den oorlog en naar Engeland uitgevoerd, door Hr. Ms. kruisers *niet* zouden worden geëerbiedigd; tenzij gedekt door eene vergunning of eenige speciale instructie van H. M. aan de gezaghebbers Harer zeemagt.

Krachtens de wet en het gebruik der volken heeft een krijgvoerende het regt, om als vijanden te beschouwen elk en een iegelijk, die in een vijandelijk land woonachtig zijn, of die daar handelinrigtingen bezitten, om het even of die personen volgens geboorte neutraal, bondgenoot, vijand of landgenoot zijn; derhalve is de bezitting van zoodanige personen, uit zoodanige landen uitgevoerd wordende, *res hostium* en als zoodanig een wettige oorlogsprijs.

Zoodanig eigendom zal als prijs beschouwd worden, in weerwil dat deszelfs eigenaar zij een inboorling, geboren onderdaan van des bemagtigers vaderland; en de omstandigheid, dat die goederen zich aan boord van een onzijdig schip bevinden, zal den eigendom niet beschermen.

Gij zult mitsdien kennis geven aan wie het betreft, dat in het geval van oorlog de eigendom niet zal worden beschermd door het certificaat des konsuls of door eenig ander document, maar zal bloot staan voor aanhouding en prijsverklaring."

Wij voegen bij de verneming van dit stuk den wensch, die ook ongetwijfeld de wensch is van onze reeders en kooplieden, dat de Nederlandsche regering goedvinde, spoedig hare voornemens betreffende het regt der neutralen of de verklaring van neutraliteit doe kennen, ten einde daardoor bij belanghebbenden hier te lande alle twijfel worde opgeheven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Maart. De *Ost. Corresp.* bevat een artikel waarin beweerd wordt dat de belangen van Oostenrijk en Pruissen ten aanzien der Oostersche quaestie geheel dezelfde zijn.

— In den alhier uitkomende *Courrier Italien* wordt gemeld dat er uit Petersburg aan de vloot in de Zwarte Zee bevel is gezonden, om alleen dan een gevecht aan te gaan wanneer Russische oorlogschepen zich tegen over den vijand zullen bevinden in de verhouding van 3 tot 2.

— In de *Neue Münchener Zeitung*, het officieel orgaan van het Beijersche gouvernement leest men:

»De rol welke Rusland in het laatste tijdperk onzer geschiedenis ten aanzien van Duitschland gespeeld heeft, is weinig geschikt geweest om in ons vaderland bijzondere sympathien voor die mogendheid op te wekken. Men behoefde slechts te herinneren aan Sleeswijk-Holstein, waar de nationale wenschen en verwachtingen der Duitsche volken op den invloed van Rusland schipbreuk hebben geleden; aan de belemmerende tusschenkomst van Rusland bij de in de laatste jaren zoo ijverig beproefde, aan de behoeften des tijds meer beantwoordende wijziging der Duitsche staatsinrigting, en bij het plan eener algemeene vereeniging der Duitsche handels- en tolbelangen."

BERLIJN, 13 Maart. De heer von Manteuffel heeft op eene interpellatie in de Kamer geantwoord, dat de regering geene bedenking heeft tegen het verschijnen in de Oostzee van de vloten der mogendheden, waarmede Pruissen betrekkingen van vredelievenden en welwillenden aard onderhoudt.

— De *Zeit* laat zich dus uit over de Pruissische politiek:

»Omdat Pruissen eene uitdrukkelijke aansluiting aan de politiek der Westersche mogendheden en hare oorlogstoerustingen van de hand gewezen heeft, daarom haast men zich te beweren, dat in de Pruissischen politiek eene wending heeft plaats gegrepen.

»Maar waarin bestaat die wending, en waaruit blijkt zij? Heeft Pruissen ooit verklaard, dat het den inhoud der Weener protocollen met kracht van wapenen tegen Rusland zal doen gelden? Wel schijnt het als of Engeland en Frankrijk thans uit de Weener conferentien zulk eene verpligting voor hen, die daaraan hebben deel genomen, willen afleiden, maar zeker is het dat dit ten onregte geschiedt.

»Het Engelsch-Fransche bondgenootschap heeft met de Weener conferentien niets gemeen, het is geen noodzakelijk resultaat daarvan. De conferentien hadden geenszins den oorlog, maar alleen den vrede tot doel. Nadat men dit doel langs den weg der diplomatieke onderhandelingen niet heeft kunnen bereiken, nadat hiermede de conferentien feitelijk van zelve opgehouden hebben, moest het aan de afzonderlijke mogendheden vrijgelaten worden te besluiten hoe zij verder wilden handelen. Engeland en Frankrijk hebben van die vrijheid gebruik gemaakt door het sluiten van een afzonderlijk verbond. Tot dit verbond al dan niet toe te treden, moet aan de andere mogendheden, naar mate van hare bijzondere belangen, overgelaten worden.

»Indien nu Pruissen na zorgvuldige overweging van zijne belangen tot het besluit is gekomen, om het voorstel der toetreding tot het Engelsch-Fransche of- en defensief verbond niet aan te nemen, dan kan men dit niet als eene afwijking van de tot dusverre door hetzelve gevolgde politiek beschouwen. In een verbond met Engeland en Frankrijk, met het oogmerk om Rusland te beoorlogen, zou aan Pruissen, als noodzakelijk gevolg zijner geographische ligging, bij voorkeur de moeijelijke en kostbare taak van eenen *landoorlog* te beurt vallen, en de onberekenbare offers, die Pruissen daarbij zou moeten brengen, vallen te zeer in het oog, dan dat het zonder eene hoogst dringende noodzakelijkheid daartoe zou mogen besluiten. Dat zulk eene noodzakelijkheid bestaat, kan men niet inzien.

»Indien Pruissens politiek de alliantie met de Westersche mogendheden van de hand wijst, dan raadpleegt zij alleen het welbegrepen belang des lands; maar door dit te doen heeft zij in geenen deele eene andere wending genomen."

— Den 9 dezer is hier ter stede een aanzienlijke diefstal met eigenaardige stoutmoedigheid gepleegd. Een paar burgerlieden ontvingen een brief waarin hun door een onbekenden vriend, twee toegangkaartjes voor den koninklijken schouwburg werden gezonden, als een bewijs van bijzondere genegenheid. De goede lieden lieten zich verleiden om van die kaartjes gebruik te maken. Des avonds van het genoten vermaak huiswaarts keerende, vonden zij hunne gansche woning letterlijk uitgeplunderd. Voorwaar, eene tot hiertoe nog niet gehoorde wijze van stelen.

BADEN, 6 Maart. De *Schwäb. Merkur* deelde onlangs uit Freiburg mede, dat onder de aldaar studerenden in de katholieke Theologie, geene goede stemming heerschte, dat velen hunner sedert het ontstaan van het kerkelijk konflikt, de studie verlaten en tot eene andere waren overgegaan, en ook dat de stemming der overigen, ten aanzien van den Aartsbisschop, niet gunstig was. Daarop behelsde het genoemde blad eene door 154 studenten in de Theologie onderteekende verklaring, welke dat gerucht tegenspreekt en met deze woorden besluit: »Met God voor onzen Aartsbisschop, voor den moedigen grijzen held onzer Heilige Katholieke Kerk!"

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 Maart.

GETROUWD (9 Maart): J. Jansen Eijken Sluijters met M. C. de Burlett.

BEVALLEN (11 Maart): J. Calisch, geb. Breebaart, D. — (12 Maart): E. Reichart, geb. Sieberg, D.

OVERLEDEN (12 Maart): S. Frank, 27 j. — Grad. Jonsen, wed. C. Snooy, 57 j. en 2 m.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 13 Maart. Meekrappen. Bij kleinen aanvoer en geringen kooplust was heden de handel hoogst onbeduidend en de goede kwaliteit die mede schaarsch was, is tot vorigen prijs nog betaald.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 13 Maart. Tarwe. Puike Jarige Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. *f* 420, 450; middelsoort *f* 360, *f* 405; puike N. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. *f* 435, *f* 465; middelsoort *f* 405, 435; Blaauwe dito *f* 352, 368; Zomer dito *f* 352, 368. — 153, 157/2 ℔ witb. Poolsche *f* 480, 495; 161, 162/2 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 490; 161/2 ℔ Bovenl. Rijs *f* 485; 160/2 ℔ Bovenlandsche *f* 463, 159, 166/2 ℔ Petersb. Kubanka *f* 415, 460. — Rogge. N. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 345, 368; N. Noordbrabandsche *f* 323, 345. — 153/2 ℔ Amerikaansche *f* 378; 144, 146/2 ℔ Eupataria *f* 330; 143/2 ℔ nieuwe Archangel *f* 325. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche Winter *f* 210, 222; n. dito dito Zomer *f* 186; 195. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte *f* 143, *f* 150; dito en dito Voeder *f* 111, 126. — Boekweit. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ *f* 260, 263; Rijn *f* 255, 256; Oost-Friesche Veen *f* 250. — Boonen, Zeeuwsche Paarden *f* 207, 216; Duiven *f* 240, 261; Walchersche Witte *f* 435, 450; Zeeuwsche dito *f* 358, 398; Nieuwe Walchersche Bruine *f* 423, 458; Nieuwe Zeeuwsche Bruine *f* 390, *f* 428. — Erwten. Nieuwe Walchersche Blaauwe *f* 330, *f* 345; Dito Zeeuwsche ordinaire *f* 300, 315; dito dito groote *f* 300, 335; dito dito Witte *f* 285, 315; dito dito Graauwe *f* 300, 330; dito Geldersche dito *f* 420, 450. — Koolzaad in eenen doen. Verkocht: Ordinair Zeeuwsch Gestort 69 £. — Kanariezaad flaauw en 25 cents per Mud lager, verkocht van *f* 9,75 tot 10,25. — Slag-Lijnzaad zonder verandering. Verkocht: 113/114 ℔ Odessa *f* 345. Inlandsch Zaai dito tot vorige prijzen met meerder kooplust. Verkocht: 1e kwaliteit *f* 3,80, 3,90; 2e dito *f* 3, 3,40 per Dordsch achtendeel. — Nieuw Inlandsch Hennepzaad tot *f* 210 verkocht. — Bruin Mosterdzaad, nieuw *f* 20, 22, Geel dito dito *f* 19, 21 per Mud. — Raapkoeken *f* 84, 89. Lijnkoeken *f* 110, 115 pr. 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 162/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 495; 163/2 ℔ dito dito *f* 490. — Rogge. 146/2 ℔ Koersche *f* 360; 147/2 ℔ dito *f* 362; 145/2 Archangel *f* 333; 144/2 ℔ Eupatoria *f* 320. — Gerst. 129/2 ℔ Windau te Schiedam *f* 250; 128/2 ℔ Libau dito *f* 248; 130/2 ℔ Koersche te Delftshaven *f* 252. — Groot-Brabandsche op 140/2 ℔ *f* 260.

SCHIEDAM, 13 Maart. Rogge. Verkocht: 147/2 ℔ Koersche *f* 262 4/m. — Gerst. 129/2 ℔ Windau *f* 250 kont.; 128/2 ℔ Libau *f* 248 4/w. — Moutwijn *f* 20,50; Jenever *f* 24,75; Amst. Proef *f* 26, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 13 Maart. *Granen* flaauwe markt zonder zaken.

Koffij. Hiervan zijn wederom 1025 balen Domingo omgezet.

Rijst. Hiervan zijn verkocht 400 zakken Carga.

Potasch. Blijft gevraagd, terwijl in diverse partijtjes, 75 vaten Petersburger omgezet zijn.

BORDEAUX, 10 Maart. *Voorloop.* 3/6 is tot op fr. 170 teruggegaan.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 MAART 4 u. gebl.	14 MAART 4 u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$54\frac{3}{4}$	$54\frac{13}{16}$ à	$55\frac{1}{8}$	$54\frac{15}{16}$
Dito Dito	3 〃	$66\frac{3}{4}$	$66\frac{1}{2}$ 〃	$66\frac{5}{8}$	
Dito Dito	4 〃	$82\frac{3}{4}$	$82\frac{3}{4}$ 〃	83	$82\frac{3}{4}$
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ 〃		$83\frac{1}{2}$ 〃		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ 〃		111 〃		
Haarlemmermeer	5 〃		〃		
O. I. Leening 1844	4 〃		〃		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ 〃		〃		
Dito Hollandsche dito			〃		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ 〃		〃		
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ 〃		〃		
Dito	$4\frac{1}{4}$ 〃		〃		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ 〃	$45\frac{1}{8}$	$45\frac{1}{8}$ 〃		
Frankrijk, Certifikaten	3 〃		〃		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 〃	$96\frac{1}{8}$	$95\frac{7}{8}$ 〃	$96\frac{1}{4}$	96
Dito A°. 1828—1829	5 〃	$95\frac{3}{4}$	95 〃	$95\frac{1}{2}$	
Inschr. op 't Grootboek	6 〃		〃		
Dito Certifikaten	6 〃	$58\frac{3}{4}$	$58\frac{1}{2}$ 〃		
Certifikaten te Hamburg	5 〃		$82\frac{3}{4}$ 〃		
Negot. 1831 en 1833	5 〃		$82\frac{1}{2}$ 〃		
Negot. 1840	4 〃	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{1}{2}$ 〃		
Dito *Stieglitz*	4 〃	$71\frac{7}{8}$	$71\frac{7}{8}$ 〃		
Dito Nieuwe	4 〃		〃		
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$ 〃	$79\frac{5}{8}$	$79\frac{5}{8}$ 〃		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans 1	〃	$18\frac{1}{8}$	18 〃	$18\frac{5}{16}$	$18\frac{1}{16}$
Nieuwe	3 〃	$36\frac{3}{4}$	$36\frac{7}{8}$ 〃	37	
Binnenlandsche	3 〃	$33\frac{15}{16}$	$33\frac{15}{16}$ 〃	34	
Cert. Coup. Sp. Com.		$3\frac{15}{16}$	4 〃		
Amortisable Schuld		$3\frac{7}{8}$	〃		
Portugal, te Londen	3 〃	32	$31\frac{15}{16}$ 〃	$32\frac{5}{16}$	
Dito Uitgestelde			〃		
Weener Bank	5 〃		〃		
Dito	4 〃		〃		
Metalliek 1816—1852	5 〃	$60\frac{1}{2}$	$60\frac{7}{16}$ 〃	$60\frac{5}{8}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ 〃	$31\frac{1}{8}$	31 〃	$31\frac{1}{8}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ 〃	$31\frac{1}{8}$	31 〃	$31\frac{1}{8}$	
Dito 1849	5 〃	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{1}{4}$ 〃	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{1}{4}$
Dito Letter B	5 〃	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{1}{4}$ 〃	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{1}{4}$
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*			〃		
Dito - 250 dito 1839			〃		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 〃		〃		
Polen, Obligatiën	4 〃	$61\frac{1}{2}$	$61\frac{3}{4}$ 〃		
Aandeelen 1835			〃		
Dito met Loting fl. 500			〃		
Sardinië, te Londen	5 〃		〃		
Denemarken, dito	5 〃		〃		
Peru, dito	$4\frac{1}{2}$ 〃	$59\frac{3}{4}$	$59\frac{3}{4}$		
Grieken, te Londen	5 〃	$5\frac{1}{4}$			
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 〃		〃		
Dito te Londen	6 〃		〃		
Dito Bank			$3\frac{9}{16}$ 〃		
Louisiana, te Londen	5 〃		〃		
Brazilië, te Londen 1824	5 〃	$92\frac{1}{2}$	92 〃		
Dito 1843	5 〃		〃		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{4}$ 〃	$16\frac{1}{4}$	〃		
Dito Uitgestelde			〃		
Ecuador			〃		
Mexiko, te Londen £ 100	3 〃	$23\frac{1}{8}$	$23\frac{1}{8}$ 〃	$23\frac{1}{4}$	
Dito Onbepaalde	3 〃	$23\frac{1}{8}$	$23\frac{1}{8}$ 〃	$23\frac{1}{4}$	
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$ 〃		〃		
Dito Uitgestelde	1 〃		〃		

Nadat de markt bereids eene neiging tot verdere vooruitgang had getoond, blijft dezelve in alle fondsen flaauwer gestemd, met verkoopers.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{1}{2}$	Livorno	2/m.	*f* $37\frac{3}{4}$
〃	zigt	» 56	Napels	»	» 81
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.75
〃	1/m.	» $55\frac{3}{8}$	Weenen	6/w.	» $26\frac{1}{2}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{3}{8}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $98\frac{1}{2}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{1}{8}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{3}{8}$
Lissabon	»	» $40\frac{3}{4}$	Londen	2/m.	» 11,50
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	»	zigt	» 11,60
Genua	2/m.	» $45\frac{1}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Maart. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $48\frac{5}{8}$; 1840, 1842 $4\frac{1}{2}$ pc. 85; 1852, —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{7}{8}$; Binnenl. 3 pc. $34\frac{1}{4}$; Portugal... Bemeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $63\frac{1}{4}$.

PARIJS, 13 Maart. Fransche 3 pc. 66.70; $4\frac{1}{2}$ pc. 93.—; Bank-Aktiën —; Spanje 34; id. 1 pc. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 88.

LONDEN, 13 Maart. Consols $91\frac{1}{8}$ a —; 3 pc. Spanje buitenl. 37 a —; 1 pc. dito $18\frac{1}{8}$ a —; Comité-Bewijzen $3\frac{7}{8}$ a —; Passive $3\frac{3}{4}$ a —; Rusl. 5 pc. 89 a —; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 81 a —; Holl. 4 pc. $85\frac{1}{2}$ a —; $2\frac{1}{2}$ pc. $55\frac{3}{4}$ a —; Braz. 98 a —; Peru $4\frac{1}{2}$ pc 62 a —; Gren. uitg. $6\frac{1}{4}$ a —; id. werk. $17\frac{1}{4}$ a —; 3 pc. Mexiko $24\frac{1}{4}$ a —; 4 pc. Portugal $34\frac{1}{2}$ a —; Ecuador $3\frac{7}{8}$ a —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Hamburg 3 m. —.—.

WEENEN, 13 Maart. Met. 5 pc. $84\frac{7}{8}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. 75; Bank-Aktiën —; Wissel op Londen 12.48; Amst. —; Parijs 154; Goud $35\frac{3}{8}$; Zilver $29\frac{3}{4}$.

BERLIJN, 13 Maart. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 76; 5 pc. $86\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. —; Parijs —; Amst. —; Ween. —; Petersb. —.

HAMBURG, 13 Maart. Spanje 3 pc. $31\frac{5}{8}$; id. 1 pc. 17; Rusland 5 pc. 83; Wissel op Londen 3/m. —; Amst. —.—.

FRANKFORT, 13 Maart. Met. 5 pc. —; 3 pc. Spanje binnenl. $34\frac{5}{16}$; id. 1 pc. $18\frac{1}{8}$; Wissel op Londen 3/m. $117\frac{1}{2}$; Amsterdam —; Parijs $94\frac{1}{8}$; Weenen $90\frac{1}{4}$.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 22,—	a —	Pruissische	*f* 33	a —
Napelsche	- 25,—	,, —	Spaansche	—,—	,, —
Div. in £St.	—,—	,, —	Hamb. Russ.	$32\frac{3}{4}$	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	34	,, —
Fransche	$55\frac{1}{2}$	,, —	,, Pap.	—,—	,, —
Belgische	$55\frac{1}{2}$	,, —	Pools. in Fl	$26\frac{1}{4}$	,, —

Buitenl. Spaansche *f* 11,$62\frac{1}{2}$.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,60	a	9,75
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,60	»	11,70
» Pistolen	» 9,55	»	9,61
Stukken van 20 Francs	» 9,35	»	9,43
Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. Ponds $9\frac{1}{4}$ à $\frac{5}{4}$ pc.			

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	a	—,—
» 900 » 700	» 104,20	»	104,70

LATERE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, 14 Maart. Naar men verzekert zal Z. M. bij de onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. Willem II, te paard gezeten en omgeven van HD. staf, de plegtigheid bijwonen.

— Naar men verneemt bevindt zich H. K. H. prinses Hendrik der Nederlanden in belangwekkende omstandigheden.

— Men verneemt dat de Tweede Kamer, na afdoeding der nog hangende wetsontwerpen, voor zoover die ter openbare beraadslaging gereed zijn, op reces zal worden gescheiden. Het ontwerp betrekkelijk het tarief, zou alzoo, naar men zegt, vooreerst nog niet in de afdeelingen onderzocht worden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Maart. D. Hofker, Estafette, Banjoewangie. - T. H. Fekkes, Josine Louise, Suriname.

HELVOET, 13 Maart. W. J. Wilkens, Harmonie, Triëst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Maart. J. Molenaar, Pollux, Fernambuck. - H. B. A. Kramer, Christina, Havana. - T. T. Lootsman, Pomona, id.

HELVOET, 13 Maart. C. van der Sloot, Wilhelmina, Messina. - W. C. de Haan, Mercurius, Liverpool.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 14 Maart in lading naar:

Keulen	H. J. Wilson, Rijn en Amstel.
,,	Th. Wemmers, Coln n°. 7.
Duisburg	W. van Woerkum, Jonge Hendrik.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron.	P. Kuhnle, Ninia.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Manheim	N. Schneekenberger, de Rhijn.
Frankf. & Coblentz	Wilh. Plaff, Frankf. N°. 7.

AMSTERDAM, 14 Maart vertrokken:

Ludwighaven, Manheim & Heilbron	M. Schreek, Java.
Mainz	C. Bender, Mainz N°. 8.
Keulen	H. Hoogeweg, de Hoop.
Rijnhoogte	KEULEN 12 Maart 10 vt. 4 dm.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 13 Maart, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Een Huis en Erf, Singel, SS 83, en eene Stalling en Erf, daarachter in de Langestraat, SS 104; *f* 10300, *f* 1400, J. J. Boldoot.

2. Een Huis en Erf, Amstel, Z 488; *f* 6250, *f* 600, P. Subiese

3. Een dito, Amstel, Z 428; *f* 7300, *f* 50, H. A. Baarslag.

4. Een dito, O. Z. Voorburgwal, B 14; *f* 3575, *f* 200, B. Langerhuizen.

5. Een Huis en Erve, Doelenstraat, B 80; *f* 4950, *f* 200, H. B. Lomans, Bz.

6. Een dito, Amstelveld; Z 575; *f* 1975, *f* 25, Opgehouden.

8. Een dito, Tuinstraat, QQ 24; *f* 1200, Opgehouden.

9. Een Achterhuis en Erve, als voren, in den Hoedenmakersgang, OO 21; *f* 300, W. K. van Maarschalkerwaart.

10. Eene Slagtplaats en Stalling, als voren, NN 522; *f* 1000, *f* 60, J. Minne.

11. Een Huis en Erf, Roomolensteeg, SS 38; *f* 3225, *f* 60, F. Reijsenbach.

12. De Pleiziertuin *Zomerlust*, Plantagie Middellaan, V 59; *f* 1550, *f* 400, T. Sanders, Jr

13. Een Huis, Achterhuis en Erve, Egelantiersgracht, NN 60; *f* 2225, *f* 4, B. Keuch

14. Een Huis en Erve, Goudsbloemstraat, QQ 168; *f* 1400 Opgehouden.

15. Een Huis, Stilsteeg, G 92; 3600, T. Sanders, Jr.

16. Een Huis, Achterhuis en Erve, Leidsche Kruisstraat, CG 124; *f* 2575, G. Moele

17. Een Huis en Erve, Dijkstraat, O 78; *f* 2200, P. D. Lusink, Jr.

18. Een dito, Kerkstraat, BB 580; *f* 1500, T. J. van Campen.

19. Een Huis, Tuin en Erve, leggende ter zijde van den Overtoomschen Weg, N°. 10; *f* 1400, *f* 150, Denzelfden.

N°. 7 is niet geveild.

Advertentiën.

(3814) In een Klein Gezin wordt verlangd eene **Vrouwelijke DIENSTBODE**, van de R. C. Godsdienst, goed kunnende **Koken** en **Werken**, en van voldoende getuigen voorzien. Adres onder Letter X bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, op den Singel bij de Beulingsluis.

(3815) Er biedt zich aan eene Jufvrouw van de R. C. Godsdienst, die reeds sedert 4 jaren in het vak van **MANUFACTUREN, GAREN en BAND** is werkzaam geweest om tegen kost en inwoning in dusdanige betrekking geplaatst te worden. Reflecteerenden vervoegen zich met *franco* brieven onder Letter D. bij den Uitgever dezer courant.

Let wel!

Door buitengewoon toeval **te Koop:** Eenige gebruikte, zeer schoone **KERKKROONEN**, van geel gegoten koper, verschillend van grootte, met twee en drie rijen **armen**, benevens **8 KERKSCHILDERIJEN**, met **Lijsten** beeldhouwwerk, breed 3 el 45 duim, hoog 2 el, 23 duim. Adres [illegible] bij den heer J. E. SCHAAPS, Mr. Geelgieter, Oude Gracht, hoek der Paauwsteeg, te *Utrecht*. (3816)

Fabriek van gouden, zilveren en zijden Borduurwerken en alle soorten van Kerkornementen.

SINGEL F 365, te *AMSTERDAM*.

Wij ontvingen vóór eenige dagen een schoon assortiment **ZILVERWERKEN** in Gothischen en Renaissance stijl, als **Siboriën**, **Kelken**, **Wierookvaten**, **Ampullen**, enz. Een extra schoon assortiment **Altaar-Bouquetten**, in verschillende soorten. Eene schoone collectie **fijne godsdienstige [illegible]**, zwarte en gekleurde. Van de grootste [illegible] Fabrieken hebben wij thans de Teekeningen in koperen, kopervergulden en verzilverde **KERKSIERADEN**, als **Kandelaars**, **Lampen**, **Lusters**, **Kroonen**, enz. Wij hebben daarvan verschillende natuurlijke Modellen voorhanden. Ons Magazijn is overigens ruim gesorteerd in gemaakte **MISKLEEDEREN** en daartoe benoodigde stoffen, **Galonnen**, **Franjes**, kleine en groote **Borduurwerken**, enz., **Albten**, **Superplien**, **Kanten**, **Benediktiedoeken**, fijne **Linnens** en **Altaardwalen**, **Kruiswegen**, **Crucifixen**, **Canons**, **Pulpitums**, **Missalen**, enz. Onder verzekering eener billijke en soliede bediening bevelen wij ons beleefdelijk in de gunst der Eerwaarde Heeren Geestelijken en weldoeners der Kerken aan.

PAULUS SUTORIUS & C°.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt verzonden:

MIJN VERLUSTIGING

MET

PROF. HOFSTEDE DE GROOT'S

JONGSTE BROCHURE.

Door C. V. N. Prijs *f* 0.50

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.